

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๑๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๔๓๐ - ๔๓๒/๒๕๖๒

เรื่อง	สิทธิชุมชน กรณีการประกอบกิจการทำเหมืองแร่ทองคำในพื้นที่จังหวัดเลย	
คำร้องที่	[REDACTED] บริษัท [REDACTED]	ผู้ร้อง
๓๐๓/๒๕๕๕		ผู้ถูกร้อง
คำร้องที่	[REDACTED] -	ผู้ร้อง
๓๐๘/๒๕๕๗		ผู้ถูกร้อง
คำร้องที่	นางพรทิพย์ หงษ์ชัย หน่วยงานของรัฐ	ผู้ร้อง
๖๑/๒๕๖๐		ผู้ถูกร้อง

คำร้องทั้งสามเป็นเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับสิทธิชุมชนซึ่งมีประเด็นร้องเรียนอันเกี่ยวกับการประกอบกิจการทำเหมืองแร่ทองคำในพื้นที่อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย จึงให้พิจารณารวมกัน โดยให้เรียกผู้ร้องตามคำร้องที่ ๓๐๓/๒๕๕๕ ว่า ผู้ร้องที่ ๑ เรียกผู้ร้องตามคำร้องที่ ๓๐๘/๒๕๕๗ ว่า ผู้ร้องที่ ๒ และเรียกผู้ร้องตามคำร้องที่ ๖๑/๒๕๖๐ ว่า ผู้ร้องที่ ๓ เรียกผู้ถูกร้องตามคำร้องที่ ๓๐๓/๒๕๕๕ ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ และเรียกผู้ถูกร้องตามคำร้องที่ ๖๑/๒๕๖๐ ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ ตามลำดับ

๑. ความเป็นมา

๑.๑ ผู้ร้องที่ ๑ ได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ชุดที่ ๒) ตามคำร้องที่ ๓๐๓/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๕ กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องที่ ๑ [REDACTED] ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ดำเนินการขอประทานบัตรทำเหมืองแร่ทองคำ แปลงที่ [REDACTED] ตำบลเขาหลวง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย แต่มีรายงานการไต่สวนประกอบคำขอประทานบัตรที่ข้อมูลไม่ตรงกับข้อเท็จจริงหลายประการ เช่น ในรายงานระบุว่าไม่พบทางหลวง ทางน้ำ สาธารณะในพื้นที่ขอประทานบัตร แต่ข้อเท็จจริงแล้วในรัศมีระยะ ๕๐ เมตร ของพื้นที่ขอประทานบัตร

/พบว่า ...

พบว่า มีทางหลวงและทางน้ำสาธารณะที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของประชาชนหลายหมู่บ้าน การที่รายงานไต่สวนมีข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริงตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการขอประทานบัตร อาจทำให้กระบวนการในขั้นตอนต่อไปไม่ถูกต้อง ประกอบกับผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้เริ่มจัดเวทีให้ข้อมูล รับฟังความคิดเห็น หรือประชาคมแล้ว ผู้ร้องที่ ๑ เกรงว่าประชาชนจะได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง จึงขอให้ตรวจสอบ

๑.๒ ผู้ร้องที่ ๒ ได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ชุดที่ ๒) ตามคำร้องที่ ๓๐๘/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๗ กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องที่ ๒ ซึ่งเป็นพนักงาน [REDACTED] ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนไปที่จังหวัดเลย ผู้ว่าราชการจังหวัดเลยจึงได้มีหนังสือ ที่ ลย ๐๐๓๓ (๒)/๒๖๑๓ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๗ ถึงคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ มีคำสั่งปิดกิจการเป็นเวลา ๙๐ วัน จากสาเหตุที่มีกลุ่มชาวบ้านคัดค้านการทำเหมืองแร่ โดยการปิดถนนทางเข้าออก ส่งผลให้พนักงานจำนวน ๒๗๐ คน ได้รับความเดือดร้อน และยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องของการจ้างงาน ประกอบกับมีความวิตกกังวลว่า หากระยะเวลา ๙๐ วันผ่านไปแล้ว ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่สามารถเปิดทำการได้ พนักงานทั้งหมดจะได้รับความเดือดร้อนและไม่มีรายได้เลี้ยงครอบครัว จึงขอให้ช่วยเหลือ

๑.๓ ผู้ร้องที่ ๓ ได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๖๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๐ กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องที่ ๓ [REDACTED] ตำบลเขาหลวง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ได้ร้องเรียนเรื่องผลกระทบจากการประกอบกิจการเหมืองแร่ทองคำ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ ไปยังผู้ถูกร้องที่ ๒ แต่ปัญหาเรื่องผลกระทบยังคงไม่ได้รับการแก้ไข แม้ว่าเหมืองแร่ทองคำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้หยุดประกอบกิจการมากกว่า ๔ ปีแล้ว ด้วยเหตุที่ชาวบ้าน ๖ หมู่บ้านที่พักอาศัยโดยรอบพื้นที่ประกอบกิจการเหมืองแร่ทองคำได้รวมตัวกันคัดค้านการขุดต่ออายุหนังสืออนุญาตการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและพื้นที่ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สปก.) ประกอบกับคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ ได้กำหนดให้ผู้มีอำนาจในการออกอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตประกอบโลหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยแร่ ระเบียบการอนุญาตให้สำรวจและทำเหมืองแร่ทองคำ รวมถึงการต่ออายุประทานบัตรเหมืองแร่ทองคำและการต่ออายุใบอนุญาตประกอบโลหกรรมแร่ทองคำ และให้ผู้ประกอบการที่ได้รับประทานบัตรและใบอนุญาตต่าง ๆ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการเหมืองแร่ทองคำ ระเบียบการประกอบกิจการไว้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการแก้ไขปัญหา ซึ่งผลจากคำสั่งดังกล่าวได้มีการปิดเหมืองแร่ทองคำของผู้ถูกร้องที่ ๑ แต่จนถึงปัจจุบันผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบยังไม่ได้ปฏิบัติงานและเสนอแผนฟื้นฟูหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแต่อย่างใด จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การพิจารณาคำร้องเบื้องต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ชุดที่ ๒) พิจารณาคำร้องที่ ๓๐๓/๒๕๕๕ และ คำร้องที่ ๓๐๘/๒๕๕๗ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ชุดที่ ๓) พิจารณาคำร้องที่ ๖๑/๒๕๖๐ แล้วเห็นว่า พฤติการณ์ตามคำร้องกล่าวอ้างเป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิชุมชน ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ชุดที่ ๒) ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการด้าน สิทธิชุมชนดำเนินการตรวจสอบ ต่อมาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ชุดที่ ๒) พ้นจากตำแหน่ง ตามวาระ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ชุดที่ ๓) จึงมอบหมายให้คณะอนุกรรมการด้านสิทธิ ชุมชนและฐานทรัพยากรดำเนินการตรวจสอบ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการ ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ต่อมาคณะอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากรสิ้นสุดวาระลงในวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ อันเป็นวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ ตามคำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ ๒๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๐ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปตามหน้าที่ และอำนาจที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยพิจารณาจากการชี้แจงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ดังต่อไปนี้

๑) หนังสือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย ด่วนที่สุด ที่ ลย. ๐๐๒๗.๐๐๗/๒๒๑๕ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕ ถึงประธานอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชน

๒) รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชน ครั้งที่ ๓๘/๒๕๕๕ วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๕

๓) หนังสือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย ด่วน ที่ ลย ๐๐๒๗.๐๑๓/๓๐๓๘ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ถึงประธานอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชน

๔) หนังสือกรมควบคุมมลพิษ ที่ ทส ๐๓๐๗/๑๕๓๒๒ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ถึงประธานอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชน

๕) หนังสือสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ ทส. ๑๐๐๙.๒/๑๒๕๘๙ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๕ ถึงประธานอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชน

๖) รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชน ครั้งที่ ๕๑/ ๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๕

๗) หนังสือจังหวัดเลย ที่ ลย. ๐๐๒๘ (๒)/๑๙๖๗๒ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๕ ถึง ประธานอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชน

๘) หนังสือจังหวัดเลย ที่ ลย ๐๐๒๘ (๒)/๖๕๒๔ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ถึง ประธานอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชน

๙) หนังสือสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเลย ที่ ลย ๐๐๓๓ (๒)/๑๔๖๖ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ถึงประธานอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชน

๑๐) หนังสือกรมโรงงานอุตสาหกรรม ที่ อก ๐๓๑๔/(๕) ๑๑๓๘๑ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๖ ถึงประธานอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชน

๑๑) หนังสือกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ที่ อก ๐๕๑๑/๔๓๕๒ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๖ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑๒) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร. ๐๕๐๖/ว(ล) ๒๘๓๘๒ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๖ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑๓) หนังสือสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเลย ที่ ลย ๐๐๓๓ (๒)/๒๕๔๑ วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๖ ถึงประธานอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชน

๑๔) หนังสือสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเลย ที่ ลย ๐๐๓๓ (๒)/๐๔๓๙ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๗ ถึงประธานอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชน

๑๕) หนังสือสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเลย ที่ ลย ๐๐๓๓ (๒)/๒๐๕๗ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ถึงประธานอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชน

๑๖) หนังสือจังหวัดเลย ที่ ลย ๐๐๓๓ (๒)/ว.๓๗๔๐ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ ถึง คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑๗) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ เรื่อง การแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการประกอบกิจการเหมืองแร่ทองคำ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

๑๘) เอกสารวิชาการ เรื่อง เหมืองทองคำ : รายได้รัฐและผลกระทบต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม , สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มกราคม ๒๕๖๐

๑๙) หนังสือสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเลย ที่ ลย ๐๐๓๓(๒)/๘๘๔ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ถึงประธานอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากร

๒๐) หนังสือจังหวัดเลย ที่ ลย ๐๐๑๗.๑/๙๑๗ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ถึง ประธานอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากร

๒๑) หนังสือสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเลย ด่วนที่สุด ที่ ลย ๐๐๑๔.๒/๒๔๙๕ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ถึงประธานอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากร

๒๒) หนังสือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย ที่ ลย ๐๐๓๒.๐๑๓/๑๘๐๙ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ ถึงประธานอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากร

๒๓) คำพิพากษาศาลปกครองอุดรธานี คดีหมายเลขดำที่ [REDACTED] คดีหมายเลขแดง [REDACTED]

๒๔) คำพิพากษาศาลจังหวัดเลย คดีหมายเลขดำที่ [REDACTED] คดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑

๔. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้อง ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง ฝ่ายผู้ถูกร้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังในเบื้องต้นได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รับอนุญาตให้เปิดการทำเหมืองและประกอบโลหกรรมแร่ทองคำตั้งแต่วันที่ [REDACTED] ในเขตประทานบัตร [REDACTED] แปลง ในเขตพื้นที่อำเภอวังสะพุงและอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ภายหลังเริ่มประกอบกิจการมีการร้องเรียนของประชาชนที่พักอาศัยอยู่ใกล้เคียงใน ๖ หมู่บ้าน ตำบลเขาหลวง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย รอบพื้นที่ประกอบการอย่างต่อเนื่อง ทั้งในเรื่องปัญหามลพิษที่แพร่กระจายออกสู่สิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียง ซึ่งมีผลการตรวจสอบยืนยันจากภาครัฐหลายหน่วยงาน เช่น สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๙ (อุดรธานี) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กรมควบคุมมลพิษ และสถาบันการศึกษาหลายแห่ง นอกจากนี้ ยังมีกรณีการคัดค้านการยื่นขอประทานบัตรเพิ่มเติมของผู้ถูกร้องที่ ๑ แปลงที่ [REDACTED] ซึ่งเป็นพื้นที่ เรียกว่า [REDACTED] โดยผู้ร้องที่ ๑ เห็นว่ามีรายงานการได้สวนประกอบคำขอประทานบัตรที่มีข้อมูลไม่ตรงกับข้อเท็จจริงซึ่งอาจทำให้กระบวนการในขั้นตอนต่อไปการขอประทานบัตรแปลงดังกล่าวของผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ถูกต้อง ต่อมาตัวแทนประชาชนจำนวน ๑๗ คน จากทั้ง ๖ หมู่บ้าน ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองอุดรธานี ซึ่งมีคำพิพากษาตามคดีหมายเลขดำที่ [REDACTED] คดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED] เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ให้อุตสาหกรรมจังหวัดเลยจัดทำรายงานการได้สวนประกอบคำขอประทานบัตรทำเหมืองแร่ที่ [REDACTED] ใหม่ให้ถูกต้อง และให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ จัดทำรายงานการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นเพื่อกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพใหม่ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด อีกทั้งผู้ถูกร้องที่ ๑ ยังมีประเด็นที่มีข้อขัดแย้งกับประชาชนในพื้นที่อันเกี่ยวเนื่องกับการประกอบกิจการเหมืองแร่ทองคำใน

กรณีอื่นจนส่งผลให้ต้องประกาศหยุดกิจการไว้เป็นการชั่วคราว ผู้ร้องที่ ๒ จึงยื่นเรื่องให้จังหวัดเลยเพื่อขอให้ช่วยเหลือเพราะได้รับผลกระทบต่อรายได้ของครอบครัวของพนักงาน

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ออกคำสั่งที่ ๗๒/๒๕๕๙ เรื่อง การแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการประกอบกิจการเหมืองแร่ทองคำ โดยให้ผู้ประกอบการที่ได้รับประทานบัตรและใบอนุญาตต่าง ๆ ตามกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการเหมืองแร่ทองคำซึ่งมีผู้ถูกร้องที่ ๑ รวมอยู่ด้วย ระงับการประกอบกิจการไว้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต้องดำเนินการตามแผนงาน รวมทั้งให้กำกับดูแล และฟื้นฟูพื้นที่เนื่องจากมีการร้องเรียนและคัดค้านว่าการประกอบกิจการเหมืองแร่ทองคำดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะปัญหาความขัดแย้งของประชาชนในพื้นที่โครงการทำเหมืองแร่ทองคำ โดยผู้ร้องที่ ๓ เห็นว่าหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบยังไม่ได้ปฏิบัติงานและเสนอแผนฟื้นฟูหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายหลังการหยุดประกอบการของผู้ถูกร้องที่ ๑ ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ ศาลจังหวัดเลยพิพากษาในคดีหมายเลขดำที่ [REDACTED] คดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED] ที่ประชาชนยื่นฟ้อง เป็นคดีแพ่งโดยพิพากษากำหนดค่าเสียหายให้ประชาชนเฉพาะรายได้รับการชดใช้เงินพร้อมดอกเบี้ย และให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ แก้ไขฟื้นฟูพื้นที่รอบเหมืองแร่ทองคำจนกว่าพื้นที่เหมืองแร่ทองคำจะมีสภาพที่ใช้อุปโภคบริโภคได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของทางราชการด้วยค่าใช้จ่ายของผู้ถูกร้องที่ ๑

จากข้อเท็จจริงข้างต้น มีประเด็นที่ต้องพิจารณาใน ๓ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ในการขอประทานบัตรทำเหมืองแร่ทองคำ แปลงที่ [REDACTED] ตำบลเขาหลวง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ของผู้ถูกร้องที่ ๑ มีรายงานการไต่สวนประกอบคำขอประทานบัตรที่มีข้อมูลไม่ตรงกับข้อเท็จจริง และจัดเวทีให้ข้อมูล รับฟังความคิดเห็น หรือประชาคมไม่ถูกต้องหรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นดังกล่าวเป็นเรื่องที่ศาลปกครองอุดรธานีมีคำพิพากษาตามคดีหมายเลขดำที่ [REDACTED] คดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED] เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ในเรื่องรายงานการไต่สวนประกอบคำขอประทานบัตรทำเหมืองแร่แปลงดังกล่าวและการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของผู้ถูกร้องที่ ๑ แล้ว จึงเป็นกรณีตามมาตรา ๓๙ (๑) ประกอบมาตรา ๓๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสั่งยุติเรื่อง หากเป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เห็นควรยุติเรื่อง

ประเด็นที่ ๒ กรณีผู้ร้องที่ ๒ ขอให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติช่วยเหลือให้ผู้
ถูกร้องที่ ๑ เปิดทำการตามปกติ เนื่องจากพนักงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รับความเดือดร้อนและไม่มีรายได้
เลี้ยงครอบครัวจากคำสั่งหยุดงานกว่า ๙๐ วัน

พิจารณาแล้วเห็นว่า ในการหยุดกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวของผู้
ผู้ประกอบการ อาจทำให้ลูกจ้างมีความยากลำบากในการดำรงชีวิต แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหานี้มีการ
ให้ความคุ้มครองแรงงานซึ่งเป็นลูกจ้างด้วยการสร้างหลักประกันรายได้ ตามมาตรา ๗๕ แห่ง
พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ไว้เป็นการเฉพาะอยู่แล้ว ประกอบกับคำร้องของผู้ร้องที่
๒ ที่ขอให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติช่วยเหลือให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ เปิดทำการเพื่อให้พนักงาน
สามารถกลับไปทำงานได้ปกติ นั้น เป็นการขอให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติใช้อำนาจก้าวล่วง
การดำเนินการของผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไม่มีหน้าที่และอำนาจที่จะ
กระทำได้ จึงเป็นกรณีตามมาตรา ๓๙ (๒) ประกอบมาตรา ๓๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิ
มนุษยชนแห่งชาติสั่งยุติเรื่องหากเป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ เห็นควรยุติเรื่อง

ประเด็นที่ ๓ กรณีหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีคำสั่ง ที่ ๗๒/๒๕๕๙ ลงวันที่
๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ ให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ระงับการประกอบกิจการไว้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ แต่ผู้ถูก
ร้องที่ ๒ ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้อง ยังไม่ได้ปฏิบัติงานและเสนอแผนฟื้นฟูหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

พิจารณาแล้วเห็นว่า จากการชี้แจงข้อเท็จจริงของจังหวัดเลยปรากฏว่าได้ส่งเรื่องและ
แผนการฟื้นฟูพื้นที่เหมืองแร่ทองคำของผู้ถูกร้องที่ ๑ เพื่อให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อพิจารณาความเหมาะสมร่วมกัน
ในส่วนของกรมควบคุมมลพิษได้จัดทำแผนปฏิบัติการลดและป้องกันการปนเปื้อนในพื้นที่ลุ่มน้ำเลย
บริเวณอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย อีกทั้งในส่วนการเฝ้าระวังสุขภาพในปี ๒๕๖๐ สำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดเลยได้จัดทำแผนเฝ้าระวังสุขภาพของประชาชนโดยรอบเหมืองทองคำ ซึ่งรวมถึงการดูแล
สุขภาพจิตให้แก่คนในชุมชน การค้นหาและดูแลผู้ที่มีภาวะเสี่ยงต่อโรคพิษสารหนูจากสิ่งแวดล้อม
ประกอบกับศาลจังหวัดเลยได้มีคำพิพากษาในคดีหมายเลขดำที่ [REDACTED] คดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED]

* มาตรา ๗๕ ในกรณีที่นายจ้างมีความจำเป็นต้องหยุดกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวด้วยเหตุ
หนึ่งเหตุใดที่สำคัญอันมีผลกระทบต่อประกอบกิจการของนายจ้าง จนทำให้นายจ้างไม่สามารถประกอบกิจการได้ตามปกติ
ซึ่งมิใช่เหตุสุดวิสัย ให้นายจ้างจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบห้าของค่าจ้างในวันทำงานที่ลูกจ้างได้รับก่อน
นายจ้างหยุดกิจการตลอดระยะเวลาที่นายจ้างไม่ได้ให้ลูกจ้างทำงาน ณ สถานที่จ่ายเงินตามมาตรา ๕๕ และภายในกำหนดเวลา
การจ่ายเงินตามมาตรา ๗๐ (๑)

